

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou v právní věci

žalobkyně: **G. R.**
státní příslušnost: X
X

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 5. 2025, č. j. OAM-147/ZA-ZA15-ZA01-2025,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 5. 2025, č. j. OAM-147/ZA-ZA15-ZA01-2025, *se ruší* a věc *se vrací* žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalobci *se nepřiznává* náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovaný *nemá právo* na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu. Jeho rozhodnutí je však vnitřně rozporné, nesrozumitelné a opřené o právní argumenty či spisové podklady, které nemohou obstát. Proto soud musel rozhodnutí žalovaného zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení.

II. Rozhodnutí žalovaného a související skutkové okolnosti

2. Žalobce podal na počátku února 2025 žádost o mezinárodní ochranu. Při pohovoru uvedl, že v letech 2017 a 2021 kandidoval do zastupitelstva gruzínského města X jako člen strany X. Tvrdil, že jeho kandidatura vyvolala odpor tehdejšího starosty B. S., který se snažil dosadit svého člověka. V důsledku toho čelil vyhrožování. A unesli ho. Donutili ho poté odstoupit. Po odstoupení výhrůžky sice ustaly. Žalobce ale tvrdí, že se do Gruzie nemůže vrátit kvůli pokračující politické kontrole ze strany S.
3. Žalobce popisoval, že ho unesli v roce 2021. Odvezli ho do Ureki a drželi ho dva dny v domě, kde mu opakovaně připomínali, aby odstoupil. Po propuštění ho donutili přečíst připravené prohlášení novinářům. Po odstoupení se kvůli své práci farmaceutického kontrolora dostával do konfliktu s vládními strukturami. Vyhrožovali mu kvůli odhalení zpronevěry morfia v B.
4. Žalovaný provedl se žalobcem dva pohovory. Žalobce při nich opakovaně uváděl, že se únos odehrál v roce 2021. Po konfrontaci s datem publikace videa, které mělo únos dokumentovat, připustil, že se mohl mýlit. Žalovaný si obstaral informace o volbách v O. z let 2017 a 2021, z nichž vyplynulo, že starostou v uvedených letech nebyl B. S., ale K. S. a později A. T.
5. Na základě Informace OAMP ze dne 7. 4. 2025 o žalobcově únosu („Informace OAMP o únosu“) žalovaný zjistil, že k únosu žalobce skutečně došlo, ale již v roce 2017. Žalobce tehdy pohřešovali. Rozeslal SMS se žádostí o pomoc a obvinil S. Po dvou dnech se objevil a veřejně popřel, že by ho unesli. Žalovaný uznal, že výpověď žalobce je věrohodná, přestože obsahuje rozpory. V souladu se zásadou *in dubio pro reo* z ní proto vycházel.
6. Žalovaný poté uznal, že kandidatura žalobce do zastupitelstva naplňuje pojem uplatňování politických práv a svobod. Dále se zabýval otázkou, zda žalobce čelil za tuto činnost pronásledování. Na základě informací o únosu z roku 2017 dospěl k závěru, že žalobce byl pronásledován. Přesto mu však azyl podle § 12 písm. a) neudělil. Žalobce totiž opustil Gruzii až v roce 2023, tedy šest let po únosu. V mezidobí opakovaně cestoval do EU, včetně Polska a Slovenska, bez jakýchkoli potíží. Získal nový cestovní doklad a nečelil žádným represím ze strany státních orgánů. Žalobce tedy nebyl v Gruzii pronásledován pro uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu. Byť k únosu došlo, intenzitu zásahu žalovaný nepovažuje za dostatečnou pro udělení azylu. Žalobce neprokázal, že by mu v současnosti hrozilo pronásledování.
7. Pokud jde o azyl podle § 12 písm. b) zákona o azylu, tak žalovaný hodnotil, zda má žalobce odůvodněný strach z pronásledování z důvodu politických názorů. Uznal, že žalobce byl v minulosti pronásledován, což zakládá vyvratitelnou domněnku budoucího pronásledování. Tuto domněnku však žalovaný považuje za vyvrácenou. B. S. se po roce 2017 stáhl z veřejného života, nevykazuje žádnou politickou aktivitu a není známo, že by měl vliv na současné dění v O. Informace o jeho angažovanosti žalovaný nenašel ani v placených databázích. Obavy žalobce považuje za subjektivní a nepodložené.
8. Žalobce také při výslechu cizineckou policií v řízení o jeho vyhoštění v roce 2025 uvedl, že mu nic nebrání ve vycestování do Gruzie. Teprve po zahájení řízení o mezinárodní ochraně začal tvrdit, že návrat není možný. Žalovaný to považuje za účelové a za indikátor nedostatku skutečné obavy z pronásledování. Žalobce navíc o mezinárodní ochranu požádal

až po neúspěšné snaze o legalizaci pobytu. Azylové řízení ale nelze využívat jako nástroj k získání pracovního povolení, je určené výhradně pro osoby čelící závažným hrozbám.

9. K otázce vnitřního přesídlení žalovaný uvedl, že žalobce již v minulosti bez problémů přesídlil z O. do T. Možnost přesídlení v Gruzii existuje a žalobce neprokázal, že by mu v tom bránily objektivní překážky. Pouhá neochota přesídlit není relevantní. Žalovaný se zabýval i možností obrátit se na gruzínské bezpečnostní orgány. Existuje tam horká linka Generální inspekce Ministerstva vnitra a Úřad veřejného ochránce práv. Žalobce nevyužil dostupné prostředky ochrany, což nelze klást k tíži gruzínským institucím. Žalobce nesplňuje podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. a) ani § 12 písm. b) zákona o azylu. Přestože žalovaný uznal, že žalobce byl v minulosti pronásledován, nepovažuje jeho obavy z návratu za odůvodněné.

III. Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

10. Žalobce tvrdí, že rozhodnutí žalovaného neobsahuje dostatečné odůvodnění, neboť v něm chybí úvahy, které vedly k závěru, že žalobci nehrozí pronásledování. Žalovaný sice jeho výpověď označil za věrohodnou, ale přesto ji náležitě nezohlednil. Z výpovědi žalobce vyplývá, že byl politicky aktivní ve městě O., kde čelil pronásledování, včetně únosu a vydírání. Byl donucen popsat události jinak, než se staly. Žalovaný přitom nezkoumal příčinnou souvislost mezi jeho politickou aktivitou a následnými problémy. Neřešil ani možné chyby vzniklé překladem či přepisem výpovědi.
11. Žalovaný se také nedostatečně zabýval otázkou, zda žalobci hrozí pronásledování i po návratu do Gruzie. Rozhodnutí neobsahuje žádné informace o současné politické situaci v zemi původu. Žalovaný ignoroval nově přijatou legislativu, která dopadá na politické aktivisty. Podle zprávy *Human Rights Watch* za rok 2024 Gruzie omezila svobodu projevu a shromažďování. Aktivisté čelí obtěžování a zastrašování.
12. Žalobce tvrdí, že žalovaný nevzal v úvahu podání, které doručil po seznámení s podklady, a které upozorňovalo na zhoršující se situaci v Gruzii. Podle něj se politická atmosféra v zemi výrazně změnila, protesty se tvrdě potlačují, policie používá slzný plyn a pepřový sprej. Žalobce se obává, že jeho žádost o azyl a pobyt v EU mohou být důvodem k dalšímu pronásledování.
13. Ve spojení s individuálními okolnostmi žalobce vzniká jasný azylový příběh. Někteří členové opozice byli ve vězení, jiní čelili násilí a zastrašování. Neznámí útočníci napadali aktivisty, často s vážnými následky. Někteří museli podepsat doznání k činům, které nespáchali. Žalobce zpochybňuje, zda by mohl v případě ohrožení žádat o pomoc státní orgány.
14. Podle serveru *Freedomhouse* je v Gruzii stále aktivní korupce a klientelismus, zejména na místní úrovni. Členové místních rad čelí zastrašování a napadání. Žalovaný ovšem nezajistil dostatek informací o bezpečnosti návratu. Rozhodnutí založil pouze na vlastních názorech bez podkladů.
15. Žalovaný také příběh žalobce shrnul jako snahu o legalizaci pobytu podepřenou ekonomickými důvody, aniž by tento závěr odůvodnil. Jde o dezinterpretaci jeho výpovědi. Žalovaný neprovedl individualizované posouzení případu, ačkoliv výpověď neoznačil za nevěrohodnou. Naopak uznal, že žalobce byl v minulosti pronásledován, ale nevyvodil z toho žádné právní důsledky.

16. Žalovaný zcela opomněl subjektivní aspekt obav žalobce. Podle Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951 je klíčovým prvkem „opodstatněná obava z pronásledování“, která zahrnuje subjektivní i objektivní složku. Obavy žalobce byly natolik silné, že se rozhodl opustit zemi původu, protože již zažil konkrétní následky pronásledování.
17. Podle § 12 zákona o azylu se azyl uděluje osobě, která byla pronásledována za uplatňování politických práv a svobod nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu politických názorů. Žalobce tvrdí, že jeho případ naplňuje obě varianty. Podle § 2 odst. 4 zákona o azylu je pronásledování závažným porušením lidských práv nebo jednáním dosahující intenzity pronásledování. Žalovaný neaplikoval uvedená ustanovení zákona o azylu ani články kvalifikační směrnice, jak bylo třeba. Měl vzít v úvahu veškeré relevantní informace a žádost posuzovat komplexně. To se však nestalo. Jako řešení žalovaný dokonce navrhuje, aby se žalobce vzdal politické aktivity. Takové řešení neodpovídá základním hodnotám demokratických zemí, které chrání politická práva a svobody.
18. **Žalovaný** v reakci na žalobní námitky uvádí, že zjistil skutkový stav dostatečně. Vycházel z výpovědi žalobce, informací o zemi původu a dalších objektivních podkladů. Nic nenasvědčuje tomu, že by žalobce vyvíjel činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod. Výpověď žalobce obsahovala rozpory a nekonzistentní tvrzení. Žalobce se do Gruzie opakovaně vracel a během řízení uvedl, že by neměl problém s vnitřním přesídlením. Z toho žalovaný dovozuje, že obavy z pronásledování nejsou opodstatněné. Žalovaný nezjistil žádné indicie, které by svědčily o bezprostředním nebezpečí po návratu.
19. Žalovaný přihlédl ke všem skutečnostem, které žalobce uvedl. Žádné z nich neprokazují azylově relevantní pronásledování. Výpověď žalobce neobsahovala konkrétní informace o diskriminaci či represích ze strany státních orgánů. Žalovaný ani neignoroval zprávy o zemi původu. Politickou a bezpečnostní situaci v Gruzii zohlednil, ale neshledal v ní důvody pro udělení mezinárodní ochrany. Obecné informace o politickém napětí nejsou relevantní, pokud se nepojí s konkrétní situací žalobce. Žalobce neprokázal, že by byl v zemi původu v ohrožení.
20. Žalovaný věc posuzoval individuálně. Výpověď žalobce neprokázala politickou angažovanost. Rozpory v ní oslabují její věrohodnost. Žalovaný se poté vymezuje proti tvrzení, že žalobce byl v minulosti pronásledován. Neuvedl konkrétní události, které by svědčily o represích ze strany státu. Neprokázalo se, že by žalobce čelil únosu či vydírání kvůli politické činnosti. Výpověď neobsahuje dostatečné detaily, které by umožnily ověřit její pravdivost.
21. K otázce subjektivního aspektu obav žalobce žalovaný uvádí, že se nedoložily objektivní okolnosti, které by obavy činily opodstatněnými. Žalobce neuvedl žádné konkrétní hrozby, které by mu po návratu do Gruzie hrozily. Subjektivní obava nestačí bez objektivního podkladu. Žalovaný také odmítá tvrzení, že navrhoval žalobci omezit politickou aktivitu. Pouze konstatoval, že pokud žalobce politicky aktivní není, nehrozí mu pronásledování. Tento závěr podle něj vyplývá z posouzení skutkového stavu. Nevidí v tom porušení právního rámce ani zásad demokratického právního státu. Žalobce pak sám uvedl, že doufal v pracovní povolení a že žádost podal až poté, co jiná možnost legalizace pobytu selhala. To svědčí o účelovosti žádosti.

IV. Posouzení věci

22. Žaloba je důvodná.

a. Rozhodnutí žalovaného je nejasné, pokud jde o věrohodnost žalobcova azylového příběhu a skutečnost, zda byl v Gruzii pronásledován

23. V první řadě soud shledává rozhodnutí žalovaného nesrozumitelným a vnitřně rozporným. Žalovaný například nejprve shledává tvrzení žalobce o jeho únosu za věrohodná. Ale pak věnoval několik odstavců tomu, že toto tvrzení zpochybňuje. Aby pak stejně uzavřel, že považuje výpověď žalobce – přes výhrady vůči její vnitřní konzistentnosti, ucelenosti i dostatečnosti vysvětlení – za věrohodnou ve všech tvrzeních. Ve vyjádření k žalobě pak žalovaný opět o věrohodnosti žalobcových tvrzení pochybuje.
24. Poté se žalovaný začal na poli ústavního azylu podle § 12 písm. a) zákona o azylu věnovat tomu, zda žalobce čelil pronásledování za uplatňování politických práv. *A dochází k závěru, že ano.* Nicméně poté začal zase zpochybňovat věrohodnost tvrzení o únosu odkazem na video, ve kterém měl tvrdit, že o únos nešlo (přičemž se nezabýval otázkou, zda toto video nemohlo vzniknout pod nátlakem), a na Informaci OAMP o únosu. Plus upozorňuje na nepřesnost a zkreslenost tvrzení žalobce o roce únosu.
25. Na to vše žalovaný navazuje argumentací týkající se času, který uplynul od únosu do žalobcova opuštění země původu. A konstatuje, že *žalobce nebyl ve vlasti pronásledován pro uplatňování politických práv a svobod* podle § 12 písm. a) zákona o azylu. Jen o čtyři odstavce dál [v části věnované konvenčnímu azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu] pak přitom žalovaný v reakci na žalobcova tvrzení o vyhrožování a únosu dochází k závěru, že „[t]oto jednání lze dle správního orgánu považovat za pronásledování (viz výše).“ Dovršil to ve vyjádření k žalobě, kde se znovu vymezuje vůči tomu, že by žalobce byl pronásledován.
26. Krajský soud se v pohledu žalovaného na azylově relevantní dění v tomto případě poněkud ztrácí. Je tedy žalobcův azylový příběh věrohodný? A byl v Gruzii pronásledován? Na obě otázky žalovaný ve svém rozhodnutí nabízí obě možné odpovědi – ano i ne. Proto je jeho rozhodnutí nepřezkoumatelné. Není srozumitelné a trpí vnitřními rozpory.

b. Žalovaný opomíjí, že i v případě ústavního azylu je třeba hodnotit hrozbu budoucího pronásledování

27. Krajský soud již žalovanému v minulosti vysvětlil, že i v případě ústavního azylu podle § 12 písm. a) zákona o azylu je nutná jeho *prospektivita*, tj. hodnocení, zda žadateli bude hrozit pronásledování pro uplatňování politických v budoucnu po návratu do jeho země původu. Podmínky pro ústavní azyl nelze vykládat jen pohledem do minulosti (blíže viz rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 15. 2. 2023, čj. 41 Az 6/2022-54, body 38 až 41). Soud tedy v tomto směru dává za pravdu související žalobní argumentaci.
28. Skutečnost, že žadatel byl již pronásledován v minulosti, představuje u ústavního azylu maximálně „jen“ vyvratitelnou domněnku o odůvodněnosti hrozby z pronásledování v budoucnu. Nejde o nezbytnou podmínku pro naplnění požadavků na ústavní azyl (blíže viz bod 41 výše citovaného rozsudku čj. 41 Az 6/2022-54). Závěr o tom, že žadatel nebyl v minulosti pronásledován – kterým žalovaný zakončil své úvahy nad ústavním azylem v této věci, byť na jiných místech svého rozhodnutí zaujal závěr jiný –, proto k neudělení ústavního azylu nestačí. Je třeba se i v případě této kategorie zaměřit na to, zda žalobce není nebo po

svém návratu nebude pronásledován (viz také např. rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 28. 8. 2025, čj. 41 Az 30/2024-27, bod 67).

29. Tato prospektivní úvaha však v části rozhodnutí žalovaného věnované ústavnímu azylu zcela chybí. Žalovaný by tedy měl nejprve jednoznačně a srozumitelně určit, zda žalobce v minulosti byl pronásledován pro uplatňování politických práv, a zda tedy vznikla domněnka o odůvodněnosti hrozby z jeho pronásledování v budoucnu. Pokud k takovému závěru dojde, ale nebude tu stále vidět důvody pro udělení ústavního azylu, pak žalovaný bude muset tuto domněnku adresně a konkrétně vyvrátit. Jedině v takovém případě bude moci závěr žalovaného o neudělení ústavního azylu při existenci dané domněnky obstát. Případně by samozřejmě žalovaný musel vysvětlit, že daná domněnka ani nevznikla [ač její vznik výslovně uznává v části věnované konvenčnímu azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu], pak by ale musel změnit svůj názor na věrohodnost žalobcových tvrzení o jeho únosu a náležitě odůvodnit, že jsou nevěrohodná.

c. Žalovaný staví své posouzení ke konvenčnímu azylu na chybných východiscích

30. Dalších chyb se žalovaný dopustil u konvenčního azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Tam mj. uvádí, že žalobcova žádost je jen účelovou snahou o legalizaci pobytu v Česku, což opírá o odkaz na dávno překonanou judikaturu Nejvyššího správního soudu. Správní soudy už totiž opakovaně zdůraznily, že to nevylučuje, že ji podává důvodně (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2011, čj. 5 Azs 6/2011-49, ze dne 18. 6. 2019, čj. 8 Azs 27/2019-52, či ze dne 15. 1. 2021, čj. 1 Azs 342/2020-49 a mnohé další).
31. Mezinárodní ochrana má sloužit primárně k tomu, aby žadateli umožnila legálně setrvat na území státu, který mu ochranu poskytl. *Každá žádost o mezinárodní ochranu ve skutečnosti slouží právě k legalizaci pobytu. Ovšem pouze při splnění právem předvídaných podmínek* (viz např. rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 16. 10. 2024, čj. 41 Az 14/2022-154, bod 47). Úkolem žalovaného je posoudit, zda žadatel tyto podmínky splňuje. Nic víc. I žádost o mezinárodní ochranu podaná jindy, než by si žalovaný představoval, tedy může být důvodná. Čas podání žádosti by mohl hrát roli při posouzení věrohodnosti tvrzení žalobce [srov. zejména čl. 4 odst. 5 písm. d) kvalifikační směrnice].
32. Soud však v té souvislosti opakuje, že žalovaný shledal výpověď žalobce za věrohodnou. Proto také poněkud nesedí, jestliže až ve fázi hodnocení odůvodněnosti obav žalobce z pronásledování označuje žalobcova tvrzení za neopodstatněná, založená výhradně na domněnkách nebo přemrštěná, na což právě navazuje argumentem, že o azyl je nutné žádat bezprostředně poté, co má k tomu žadatel příležitost, a to nejen z hlediska zeměpisného, ale i časového. Odkazuje přitom opět více než 20 let starý rozsudek Nejvyššího správního soudu, který již dávno neodpovídá dnešní právní situaci, jíž naopak koresponduje v předchozím bodě citovaná judikatura Nejvyššího správního soudu.
33. Žalovaný své rozhodnutí pojal nepřiliš strukturovaně a bez ohledu na to, jak by při posuzování každé žádosti o mezinárodní ochranu měl postupovat (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2025, čj. 5 Azs 249/2024-40, bod 22). Nejprve by se mělo v rozhodnutí objevit (1) komplexní zhodnocení hodnověrnosti vyličeného azylového příběhu ve smyslu kritérií podle čl. 4 odst. 5 kvalifikační směrnice. Tato fáze hodnocení důvodnosti žádosti je pro její další osud naprosto klíčová. Teprve po řádném zhodnocení hodnověrnosti azylového příběhu žadatele a určení, z jakých skutečností tedy bude žalovaný při dalším posouzení jeho žádosti vycházet, může následovat hodnocení

podmínek pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany. V rámci tohoto hodnocení se žalovaný má nejprve zaměřit na (2) posuzování, zda žadatel má odůvodněný strach z pronásledování v místě svého bydliště v zemi původu (ve světle čl. 9 a čl. 10 kvalifikační směrnice) nebo zda mu tam hrozí skutečné nebezpečí vážné újmy (ve světle čl. 15 kvalifikační směrnice).

34. Hodnocení (3) možné vnitřní ochrany, tedy zda má žadatel o mezinárodní ochranu možnost obrátit se na státní orgány v místě svého bydliště, které by mu byly ochotny a schopny poskytnout účinnou ochranu, může přijít na řadu až v situaci, ve které žalovaný shledá splnění podmínky odůvodněného strachu z pronásledování nebo skutečného nebezpečí vážné újmy. Pokud není žadateli dostupná účinná ochrana před pronásledováním či vážnou újmou v místě jeho bydliště, žalovaný dále zkoumá (4) alternativu vnitřního přesídlení v rámci země původu.
35. Žalovaný si v napadeném rozhodnutí čistě z toho důvodu, že se této struktury nedrží a neustále používá dávno vyvrácené argumenty, ve výsledku mnohdy protičející a jeho rozhodnutí tak chybí logická konzistence. To má dopad i na srozumitelnost a přesvědčivost jeho rozhodnutí.
36. Pokud tedy žalovaný shledal žalobcovu výpověď za hodnověrnou, tak by argumenty, které se reálně týkají hodnověrnosti jeho tvrzení (žalobcem tvrzená zjevná neopodstatněnost, základ na domněnkách či přemrštěnost), již neměl používat při zkoumání odůvodněnosti obav z pronásledování. V této následné fázi hrají roli jiná kritéria. Nápomocnou v tomto směru může být Příručka Úřadu Vysokého komisaře OSN k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků, na níž odkazuje žalobce (viz její body 37 až 50). Soud v té souvislosti souhlasí se žalobcem, že žalovaný neposoudil, jak bylo třeba, subjektivní stránku obav žalobce z pronásledování:

„37. Slovní spojení „opodstatněné obavy z pronásledování“ je klíčovou formulací celé definice. (...). Vzhledem k tomu, že obavy jsou subjektivní, zahrnuje definice subjektivní aspekt v osobě žádající o uznání za uprchlíka. Stanovení právního postavení uprchlíka proto bude v první řadě vyžadovat spíše vyhodnocení vyjádření žadatele než úsudek o situaci v zemi jeho původu.

38. K aspektu obav – duševnímu rozpoložení a subjektivnímu stavu – je připojeno vymezení „opodstatněnosti“. To implikuje, že nejen duševní stav dotyčné osoby je rozhodující pro její právní postavení uprchlíka, ale že toto rozpoložení musí být podpořeno určitou objektivní situací. Výraz „opodstatněné obavy“ proto obsahuje subjektivní i objektivní aspekt a při rozhodování o opodstatněnosti obav *musí být vzaty v úvahu oba* [zvýraznil soud].

(...).

40. Vyhodnocení subjektivního aspektu je neoddělitelné od posouzení osobnosti žadatele, jelikož psychologické reakce různých jedinců nemusí být v totožných podmínkách vždy stejné. Jedna osoba může mít silné politické nebo náboženské přesvědčení, jehož nerespektování může učinit její život nesnesitelným; jiná třeba nemá žádné takové silné přesvědčení. Jedna osoba se pro útěk rozhodne impulzivně; jiná svůj odchod třeba pečlivě naplánuje.

41. Vzhledem k významu, který definice přičítá subjektivnímu aspektu, je naprosto nutné posouzení důvěryhodnosti tam, kde případ není dostatečně jasný z faktů, které jsou k dispozici. Je nezbytné vzít v úvahu osobní i rodinné zázemí žadatele, jeho příslušnost k určité rasové, náboženské, společenské či politické skupině, jeho vlastní interpretaci své situace a jeho osobní zkušenosti – jinými slovy vše, co může posloužit k prokázání toho, že jeho převládajícím motivem k podání žádosti jsou obavy. Obavy musí být přiměřené. *Opodstatněné však mohou*

být i přehnané obavy, pokud, za okolností daného případu, může být takového duševní rozpoložení považováno za oprávněné. [zvýraznil soud]

(...)

45. (...) žadatel o právní postavení uprchlíka [musí – doplnil soud] za normálních okolností prokázat, že má dobré důvody obávat se jako jedinec pronásledování. Lze předpokládat, že někdo má opodstatněné obavy z pronásledování, pokud již byl jeho obětí pro jeden z důvodů vyjmenovaných v Úmluvě z r. 1951. Slovo „obava“ se však netýká jen osob, které již byly skutečně pronásledovány, ale také těch, které se chtějí vyhnout situaci obnašející riziko pronásledování.

46. Výrazy „obavy z pronásledování“ či dokonce jen „pronásledování“ jsou cizí normálnímu vyjadřovacímu způsobu uprchlíka. Uprchlík v podstatě jen málokdy uplatní „obavy z pronásledování“ – takto vyjádřeno, i když to často bude implicitně obsažené v jeho příběhu. A zase platí, že i když má uprchlík třeba velmi vyhraněný názor na to, zač musel trpět, nemusí být z psychologických důvodů schopen vyjádřit své prožitky a svou situaci politickou terminologií.

(...).“

37. Neobstojí tedy mj. argument žalovaného z vyjádření k žalobě, že subjektivní aspekt obav může „přebít“ objektivní stránka věci. Jak popisuje výše citovaná příručka v bodě 38, je nutné hodnotit obojí. Postoj žalovaného by znamenal praktické vyprázdnění subjektivního aspektu obav z pronásledování. Podcenění tohoto tématu se projevilo i tím, že žalovaný bez dalšího označil obavy žalobce za přemrštěné. Ale jak citovaná příručka vysvětluje v bodě 41, i přehnané obavy mohou být oprávněné.
38. Byť tedy rozhodnutí žalovaného obsahuje určité relevantní argumenty pro posouzení opodstatněnosti obav žalobce (např. to, že B. S. se již politicky ve městě O. dlouhodobě neangažuje, žalobcovu historii bezproblémového vycestovávání z Gruzie a zpět či absenci azylově relevantních okolností v době po únosu žalobce do jeho vycestování v roce 2023), tak rozhodnutí žalovaného jako celek obsahuje tolik „faulů“, že je nutné, aby se žalovaný k žádosti žalobce vrátil a posoudil ji znovu ve světle výše popsané struktury. A za použití skutečností i argumentů, které mohou právně obstát.
39. V neposlední řadě soud musí žalovanému vytknout, o co se opírá při hodnocení otázky vnitřní ochrany, kterou se nelogicky zabýval, byť předtím neshledal odůvodněné obavy žalobce z pronásledování. Účinnost vnitřní ochrany lze totiž opravdu řádně posoudit jen s ohledem na to, jakou podobu má konkrétní zjištěné pronásledování. Specificky třeba hraje roli, kdo je jeho původcem. Pokud jsou původcem státní orgány, pak vzniká domněnka neexistence vnitřní ochrany, kterou je nutné vyvracet. Jestliže jsou původci nestátní, pak zase povaha jejich pronásledování bude hrát stěžejní roli pro hodnocení účinnosti vnitřní ochrany. Proto například nemůže obstát odkaz žalovaného na gruzínský Úřad veřejného ochránce práv. Ten podle judikatury vůbec nelze považovat za poskytovatele účinné vnitřní ochrany (viz např. rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 28. 11. 2022, čj. 41 Az 23/2022-120, bod 228, a tam citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 12. 2015, čj. 6 Azs 230/2014-67, bod 45).
40. Pokud pak jde o činnost policie či Generální inspekce Ministerstva vnitra, tak se žalovaný pro změnu opírá o *Informaci MZV ČR – Gruzie: Činnost policie* ze dne 4. 6. 2024. Ta se však sestává pouze z odpovědi Zastupitelského úřadu ČR v T. na několika otázek ředitelky žalovaného. Pasáže citované v rozhodnutí žalovaného přitom daný podklad nedoprovází

odkazem na jakýkoliv zdroj. To je důvod, proč vůbec nejde o použitelný zdroj informací o zemi původu, jak soud již mnohokrát žalovaného upozorňoval (viz naposledy rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 28. 8. 2025, čj. 41 Az 30/2024-27, body 55 až 59 a tam citovanou judikaturu). Žalovaný sice tvrdí, že informace z daného podkladu od MZV potvrzuje *Informace OAMP – Gruzie: Bezpečnostní a politická situace v zemi. Vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv* ze dne 7. 11. 2024. V ní se však o tom, že by policie poskytovala účinnou ochranu, nepíše vůbec nic.

41. Pokud tedy žalovaný ve svém rozhodnutí uvádí, že mu „nejsou známy žádné skutečnosti, ze kterých by vyplývalo, že by se dotýčný v případě návratu do vlasti nemohl obrátit na gruzínskou policii s žádostí o pomoc, pokud by se cítil jakýmkoli způsobem ohrožen“, tak to soud vlastně chápe, protože si tyto skutečnosti žalovaný ani řádně nezjistil. Namísto toho pak viní žalobce, že se na gruzínské bezpečnostní orgány ani neobrátil.
42. Soud proto musí konstatovat, že žalovaný jednoduše neposoudil žalobcovu žádost dobře. Nijak tím ovšem nepředesílá, jestli je žalobcová žádost důvodná. K tomu se soud totiž pro výše popsané vady rozhodnutí žalovaného vůbec nedostal. Z toho také plyne, že se nemohl ještě zabývat mnohými námitkami žalobce, které se právě týkají věcné stránky žalobcovy žádosti. Kvůli chybějící úplné implementaci čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice až do nabytí účinnosti nového procedurálního nařízení 2024/1348 a související novely zákona o azylu provedené zákonem č. 314/2025 Sb. totiž nemůže souladně s unijním právem hodnotit důvodnost žalobcovy žádosti namísto žalovaného (blíže viz např. výše citovaný rozsudek čj. 41 Az 30/2024-27, body 77 až 79). Soudu pro doufá, že žalovaný již žalobcovu žádost v dalším řízení uchopí, jak je třeba.

V. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

43. Soud z výše popsaných důvodů zrušil rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm žalovaného váže právní názor vyslovený v tomto rozsudku.
44. Žalobce byl úspěšný, a proto mu vzniklo právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému. Žádné si však nevyčísil, proto mu je soud nepřiznal. Žalovanému jako neúspěšnému účastníkovi řízení právo na náhradu nákladů řízení vůbec nevzniklo.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. *Pokud kasační stížnost proti tomuto rozsudku nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele, Nejvyšší správní soud ji odmítne pro nepřijatelnost.* V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 24. listopadu 2025

Martin Kopa v. r.
samosoudce